

SAK 6.4 – FORBY FLUORIMPREGNERING

1 Forby fluorimpregnering!

2 *Grønn Ungdom Akershus*

3
4 Det har lenge vært et velkjent problem at tekstilindustrien er en stor global bidragsyter til
5 spredning av farlige miljøgifter i naturen. Allikevel er de aller færreste klar over at dette er en
6 miljøkatastrofe som strekker seg mye lenger enn lokal vannforurensning i Asia. I dag benyttes
7 farlige per- og polyfluorerte alkylstoffer (PFASer) som impregnering av mange forbruksvarer.

8 9 **Hva er PFASer og hvorfor er de farlige?**

10 PFASer er en gruppe industriproduserte kjemikalier som blant annet brukes til fremstilling av
11 vanntette membraner og til impregnering av klær og sko. Stoffene finnes derfor i mange
12 forskjellige type yttertøy og i friluftsutstyr som ryggsekker, soveposer og telt. Stoffene spres til
13 miljøet når klærne produseres, vaskes og brukes. De forurensrer vannet og atmosfæren, og de
14 tar svært lang tid å bryte ned. Når de først er sluppet ut i naturen tar det århundrer før de
15 forsvinner og de spres over hele planeten.¹ Rapporter viser at disse giftige kjemikaliene har satt
16 spor på de mest fjerne og urørte stedene på planeten.²

17
18 Kjemikaliene er bioakkumulerende som vil si at de kan tas opp i kroppen til både dyr og
19 mennesker.³ Noen PFASer skader reproduksjonssystemet og immunforsvaret, øker
20 framveksten av kreftsvulster, og påvirker hormonsystemet.⁴ Det er funnet PFAS i spillvannet fra
21 kinesiske tekstilfabrikker og i matfisk i Kina. I andre studier har PFASer blitt funnet i
22 drikkevannet.⁵ Det er også gjort tilsvarende funn i norsk natur.⁶ Forskningsrapporter fra 2012 og
23 2013 konkluderte med at PFASer til enhver tid er en del av villmarksklær og sko, og at disse
24 kjemikaliene kan fordampe ut i luften eller vaskes ut.⁷

25
26 21. juli 2015 ble et av disse kjemikaliene forbudt i EU.⁸ Norge har allerede et litt sterkere forbud
27 mot PFAS, ettersom vi også har forbud mot PFOA (perfluorert oktansyre).⁹ Men vi har ennå ikke
28 forbudt hele gruppen, som vi bør inntil de er bekreftet ufarlige. Gruppen er på over 3000
29 fluorerte kjemikalier. Ett er forbudt i EU, to i Norge.

30
31 Tester har vist at PFAS-frie alternativer klarer seg like bra når det gjelder å være vindtette og
32 vannavstøtende. Villmarksklær som inneholder disse alternativene er også vindtette, pustende
33 og kan takle et skikkelig regnskyll. PFASer er kun bedre når klærne skal være olje- og
34 skittavstøtende.¹⁰ I dag finnes allerede PFAS-frie materialer, og flere store merker, som for
35 eksempel Puma og Adidas, har allerede satt seg ambisiøse mål for når PFASer skal være
36 fjernet. I Skandinavia har Fjällräven kuttet ut bruken av PFASer. Etter at forbudet mot PFOA og
37 PFOS (perfluoroktylsulfonat) kom, har mange villmarksmerker erstattet langkjedet PFAS med
38 PFASer med kortere kjeder og reklamert for dette som en løsning på problemet. Dessverre viser
39 flere studier at disse også er et problem for både helse og miljø.¹¹

40

1
2 I MDG sitt program står det: "Norge skal arbeide mer aktivt for globalt forbud mot bromerte
3 flammehemmere og de giftige fluorforbindelsene PFOS/PFOA."¹² Grønn Ungdom krever at
4 norske myndigheter implementerer "føre var-prinsippet" og forbyr fluorimpregnering. Alle
5 kjemikalier som inngår i gruppen PFAS bør forbys inntil det er bevist at de er ufarlige. Vi
6 mener at det er industrien som må bevise at disse stoffene er trygge, og ikke vi som må vise at
7 hvert enkelt er farlig.

8 ¹ <http://detox-outdoor.org/no-NO/science-of-pfc/>

9 ² <http://www.greenpeace.org/international/en/publications/Campaign-reports/Toxics-reports/Footprints-in-the-Snow/>

10 ³ <http://www.miljostatus.no/Tema/Kjemikalier/Noen-farlige-kjemikalier/PFOS-PFOA-og-andre-PFCs/>

11 ⁴ <http://www.nicnas.gov.au/communications/publications/information-sheets/existing-chemical-info-sheets/pfc-derivatives-and-chemicals-on-which-they-are-based-alert-factsheet>

12 ⁵ <http://www.greenpeace.org/international/en/campaigns/detox/water/Hidden-Consequences/>

13 ⁶ <http://www.miljostatus.no/Tema/Kjemikalier/Noen-farlige-kjemikalier/PFOS-PFOA-og-andre-PFCs/>

14 ⁷ <http://www.greenpeace.org/international/en/news/Blogs/makingwaves/chemistry-for-any-weather/blog/47680/>

15 ⁸ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/norge-gar-foran-med-forbud-mot-miljogift/id735702/>

16 ⁹ <http://www.theguardian.com/environment/2015/jul/21/eu-countries-agree-textile-chemical-ban>

17 ¹⁰ <http://www2.mst.dk/Udgiv/publications/2015/05/978-87-93352-16-2.pdf>

18 ¹¹ <http://www2.mst.dk/Udgiv/publications/2015/05/978-87-93352-15-5.pdf>

19 ¹² https://www.mdg.no/content/uploads/2013/06/MDG_Arbeidsprogram_web.pdf

